

ГЕОРГІЙ ОПАНАСОВИЧ ПЕДАЧЕНКО – ВИДАТНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ НЕЙРОХІРУРГ

До 100-річчя від дня народження

Георгій Опанасович Педаченко народився 17 липня 1923 року в м. Хмільник Вінницької області. У 1941 р. закінчив десятий клас середньої школи. Після звільнення м. Хмільника у березні 1944 року Г.О. Педаченко був мобілізований в Червону Армію. На війні був двічі поранений, за бойові заслуги був нагороджений орденом Вітчизняної війни I ст., медаллю «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.»

Після демобілізації у 1945 році Г.О. Педаченко був зарахований на 1-й курс лікувального факультету Вінницького медичного інституту, який закінчив у 1950 році з відзнакою. В числі найкращих випускників Львівського та Вінницького медичних інститутів був запрошений відомим нейрохірургом О.І. Арутюновим до Київського науково-дослідного інституту нейрохірургії, створеного у 1950 році на базі Київського психоневрологічного інституту. У 1950–1951 рр. Г.О. Педаченко працював на посаді клінічного ординатора, в 1951–1952 рр. на посаді головного лікаря, у 1953–1954 рр. – на посаді молодшого наукового співробітника. У 1954 р. молодий вчений захистив кандидатську дисертацію на тему «Ангиография в диагностике опухолей больших полушарий головного мозга».

У 1954–1956 рр. вчений працював на посаді старшого наукового співробітника, а в 1956 р. очолив клінічний відділ цього інституту.

Київський науково-дослідний інститут нейрохірургії одним з перших в СРСР зацікавився проблемою мозкових інсультів. Саме Георгій Опанасович зацікавився новим напрямком в нейрохірургії і почав хірургічне лікування гострих порушень мозкового кровообігу, мозкових геморагічних інсультів, що дозволило зменшити летальність у 2,5 рази. Саме ургентне втручання дозволило після видалення гематоми усунути стиснення мозку та ішемію, попередити дислокацію стовбуру головного мозку.

Паралельно з роботою в НДІ Г.О. Педаченко з 1956 року почав працювати на посаді асистента-сумісника кафедри нейрохірургії Київського інституту удосконалення лікарів, а з 1959 року – на посаді доцента кафедри. У 1960 році Г.О. Педаченко був призначений на посаду завідувача кафедри нейрохірургії за рекомендацією свого вчителя і наставника О.І. Арутюнова.

У 1965 р. Г.О. Педаченко захистив докторську дисертацію на тему «Хирургическое лечение мозговых геморрагических инсультов». У 1966 р. Г.О. Педаченко отримав вчене звання професора. Робота на кафедрі упродовж 33 років розкрила талант Г.О. Педаченка як

педагога. Лекції професора Г.О. Педаченка слухали дипломовані лікарі з усього СРСР, завідувачі нейрохірургічних відділень обласних лікарень. На кафедрі проходили підвищення кваліфікації нейрохірурги УРСР, інших республік СРСР, країн Африки і Латинської Америки.

Упродовж 1968–1987 рр. Г.О. Педаченко очолював відділ травм ЦНС і патології судин головного мозку Київського НДІ нейрохірургії. Відділ під його керівництвом був провідним виконавцем Республіканської (1978–1990 рр.) і Всесоюзної (1985–1990 рр.) комплексних програм «Черепно-мозкова травма». Вчений очолював Національну програму з вивчення нейротравми. Наукові роботи з проблем «Дослідження патогенетичних механізмів, розробка діагностики і комплексного лікування забиття головного мозку» (1973–1977), «Травматичні внутрішньочерепні крововиливи у хворих різних вікових груп» (1977–1979) виконувалися під його керівництвом. Кафедра на чолі з Г.О. Педаченком підготувала велику когорту кваліфікованих нейрохірургів.

У 1993 р. Г.О. Педаченкові виповнилося 70 років і він передав завідування кафедри своєму учню – члену-кореспонденту АМН України М.Є. Поліщуку. Упродовж 1993–1999 років Г.О. Педаченко працював на посаді професора кафедри нейрохірургії.

За роки своєї професійної діяльності (1950–2000) Георгій Опанасович Педаченко виконав тисячі складних операцій при онкологічних, судинних і травматичних ураженнях головного мозку.

Вчений був автором 537 праць, 37 монографій, навчальних посібників, 30 винаходів, понад 80 раціоналізаторських пропозицій. Під керівництвом вченого підготовлені 3 докторські та 34 кандидатські дисертації.

Вчений був почесним членом Всесоюзного і Республіканського лікарського товариства нейрохірургів, членом Всесвітньої та Європейської асоціації нейрохірургів, головою Київського міського нейрохірургічного товариства.

Напружена творча, стресова робота підірвала здоров'я вченого і 26 липня 2001 року Георгій Опанасович Педаченко перейшов у Вічність. Похований на Берковецькому кладовищі у Києві.

Залишилася світла пам'ять про видатного нейрохірурга.

У 2005 році на будівлі Інституту нейрохірургії встановлено меморіальну дошку професору Г.О. Педаченку – «видатному нейрохірургу, одному із засновників вітчизняної нейрохірургії».

ЛІТЕРАТУРА

1. Георгій Опанасович Педаченко (спогади завідувача кафедри нейрохірургії, члена-кореспондента АМН України, професора М.Є. Поліщука) // Нейрохірургічна служба в регіонах України. – Київ, 2005. – С. 37-41.
2. Цимбалюк В.В. Світочі української медицини / В.І. Цимбалюк, П.І. Червяк. – Київ: ВЦ «Просвіта», 2019. – 320 с. – Зі змісту: [Педаченко Георгій Опанасович]. – С. 235.
3. <https://neuro.kiev.ua/uk/about-the-institute-uk/in-memori-uk/pedachenko-georhiy-opanasovych/>